

kreditne ustanove v pomoč malim posestnikom, naj skrbí za revno ljudstvo, da mu ni treba preseljevati se v takem številu v daljno Ameriko. Na te pogoje, pravijo lakonično „Národní Listy“, ne more česki narod resnobno odgovoriti; program českega naroda je temeljito osnovan in očitno izrečen v več adresah deželnega zbora; brošura „Smluvme se!“ žalibog! ne vé ali neče o njem ničesa vedeti. K temu dostavljajo „Národní Listy“ te-le pomenljive Riegerjeve besede v zadnjem deželnem zboru: „Ako nas kličejo v cislajtanski parlament zavoljo tega, da bi tamo bili protitežje (Gegengewicht) proti Magjarom in da bi pomagali vzeti jim, česar bi jim mi ne bili nikdar dovolili, za tako nalogo se lepo zahvalujemo.“

Národne stvari.

Kako si nemški Štajarci národno ravnopravnost mislijo?

Nemški časniki prinašajo, da je okrajni zástop slovensko-bistriški na doljnem Štajarji izrekel enakopravnost (Parität) nemškega in slovenskega jezika, ter prosil naredbe, da bi se v ljudski šoli oba jezika enako učila. Vsled tega se je neki deželni odbor graški obrnil do c. k. namestništva, naj bi ukazalo labodskemu konsistoriju in c. k. okrajnim uradnijam, da bodo skrbele, da se enakopravnost obeh jezikov po južnem Štajarji že precej prihodnje šolsko leto vpelje, tako, da bo vsem otrokom mogoče nemščine se učiti, a nemški otroci da prejmejo ne samo prvi, ampak tudi dalji poduk samo v nemškem jeziku.

Ako je to res, kar časniki pišejo, bo to pač enakopravnost, ki le na eno stran visi, in ki se od tiste, že po cesarji Jožefu vpeljane naprave, ki je toliko let in let vsak napredek naše ljudske šole zadrževala, s pravim imenom germanizacija imenovane, niti za las ne razločuje!

Prosimo štajarske domoljube, da bi nam razložili, kaj je resnice v tej novici.

Dopisi.

Iz Haloz. R. B. — Haloški Slovenci razumniki, oziroma duhovniki, bivši dne 8. vel. srpna zbrani pri sv. Barbari na Belem o priliki duhovniške skupščine so sprejeli soglasno predlog: naj se mahoma razpiše darilo 50 gold. za najboljšo glediščino igro zgodovinskega zadržaja, in sicer „Svetopolkova oporoka“ (sloga; posamne paličke, breme zvezanih paličk), kar je s tem učinjeno. Krasnoslovni pisatelj ima lepo prilžnost ugodno se sprehajati v slavni dôbi Cirilovi in Metodovi, ter polagoma prestopiti k Svetopolkovi smrtni postelji, kjer naročuje slogo svojim trem sinovom. Po vsem delu mora veti iskreni národni duh, tako, da tudi segreva bralca ali poslušalca. Rok skladanju in pisanju seže do novega leta 1868. leta. Rokopisi naj se pošiljajo R. B-u. P. p. Zavrč.

Iz Haloz. R. B. — V pastirskem bogoslovju se nam je razkladalo, da se more od vsakega propovednika in govornika nekaj naučiti: ali stavnega ali konči nekavnega, to je, kar je treba posnemati, ali česar se more ogibati. Isto sme veljati o narodih, njih navadah, običajih, značajnosti in raznih drugih razmerah; vsak narod, da-si največi sovražnik, ima nek znak ali znakovke, kateri ga poveljujejo. Ne hotè navajati Lahov in njihove narodne značajnosti, njihove goreče ljubezni do svoje narodnosti in jezika, ktereга nikoli ne tajé, nego se ga poslužujejo v vseh mogočih okolnostih, omenjam v

tem krepki in vzorni primer oholih, Slovenom sovražnih in krivičnih Magjarov, kateri imajo svojo narodnost za največo svetinjo na zemlji, svojo domovino za najlepšo na vsem svetu; za to dvojico je pripravljen Magjar vse darovati, tudi umreti. Zato pa skoro ni primera, da bi se on potujil, da bi odpadel zatajivši svoj jezik, svojo narodnost; bi li se kaj takega pripetilo, sonarodnjaci bi mu rekli, da je znorel, da se mu kolesce vrtí v možganih. Oj bože mili! kamo sreče, da je dopuščeno o Slavenih poprek, a o Slovencih posebno posvedočiti toliko stalnost in narodno značajnost! Pogledavši povrhom v listove neukanljive zgodovine, ne moremo nego priznati, da je ogromna množina slovenskega naroda prepustivša jezik in narodnost postala tvarina, orodje in mastilo tujcem. Ne jemljé ozira na tožne razmere raznih slavenskih pokolenij spominjam samo Slovence. Kje je bila meja med Slovenci in Nemci pred tisoč leti? kje na Koroškem? in kje je danes? Te nezgode pripisujem sicer nesrečnim in neugodnim okolnostim, pa vendar tudi veliko krivnjo nosi nedostatek narodne zavednosti, narodnega ponosa. Toda prestopimo v novejšo dôbo; na koliko učiliščih, vsaj vseučiliščinih stolicah so sedeli in še sedé sinovi slovenskih mater, delajoči za tujstvo v tujem jeziku, ne zmenivši se svojih zapuščenih bratov, niti črtice za-nje s svojim pisalom ne potegnivši, ne mareči ničesar za slovenstvo, ne skrbeči po svojih sposobnostih in zmognostih za dušni razvoj in napredek, kateri mora imeti narodno stalo; isto veljá o mnogobrojnih, nekoliko priletnejših pravniki, da ne govorim o celih kopah, saj karavanah odpadlih slovenskih uradnikov in nekterih duhovnikov na Štírskem, o nevednih mestjanih, ljudskih učiteljih, o kmetih, zlasti županih, kateri se dajo za nos voditi strastnim nemškutarjem. Res o toliki abotnosti in grozovitni sramoti svet nima primera v Evropi, da bi zlasti obilo sposobnjakov zapuščalo narodno slovensko zastavo, ter prestopalo v sovražniški tabor, kjer služi namenom druge narodnosti. Vozeči se po železnici opazuješ, da vsak človek s svojim sonarodnim tovaršem se razgovarja v narodnem jeziku, le Slovenec se rad napenja po nemških kolomerih razkrivati svoje misli. Sčednimo se vendar, ne bodimo gnjusna iznimka v omikanem svetu, marveč kažimo se, nalik naobraženim inorodnikom, ponosni svoje lepe in mile besede v vsakem društvu na Slovenskem, zahtevajmo po zakonitem poti vselej brez straha svoje pravice, bodi si ured te ali one vrste. — Kaj bi p. Lah ali Magjar rekel, če bi mu okrajni zástop postavljen za laški ali magjarski okraj vse dopisoval in naročeval v nemščini? Ptujski zastop je izvoljen za 43 tisoč Slovencev, in glej, odbor se drzne, kakor okrajni ured, vsa naročila pošiljati v nemškem jeziku.*) Je li tako ravnanje pravo? je li pravično? Tako slovenski iznejeverjenci rovajo z dvoreznim nožem v svojem mesu, na svojo in naroda sramoto in pogabo, čikoši in kanasi jih devljejo v sramoto. Magjar se bori za celokupnost ogerske države, ne gledé na raznorodnost; Slovenci pa samo zahtevajo skupnost vseh zdržema živočih Slovencev, in še tega nam ne privoščijo. Naša naloga bodi skrbeti, da se nijeno dete več ne potuji, da se nam nijena gruda zemlje ne odvzeme. — Za besedo Krempeljnu na čest 1. kimovca obhajati se imajočo dobili smo med drugimi prekrasno glediščino igro „Samo“ prvi slovenski kralj, kateri je pri-sojeno prvo darilo; tudi druge priprave se marljivo

*) Lani smo o važnih dogodbah prebirali na županskih stenah viseče „cesarske razglase“ natisnene v slovenskem jeziku; uredniki in drugi enake vrste možaki pa nam Slovencem hočejo samo nemščino polagati, ktere naš narod ne razume in je razumel nikoli ne bode.